

Πολιτική και Εργαλεία Διαχείρισης στερεών αποβλήτων

*Σωκράτης Φάμελλος, Χημικός Μηχανικός MSc,
Μέλος Διοικούσας Επιτροπής ΤΕΕ/ΤΚΜ*

*Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων
Προημερίδα HELECO 2011*

22/03/2010

Ευρωπαϊκή στρατηγική - 1

Πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων και προώθηση της επαναχρησιμοποίησης, της ανακύκλωσης και της ανάκτησης με τελικό στόχο τη μείωση των αρνητικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων

Η μετάβαση σε μία κοινωνία ανακύκλωσης αποτελεί βασική συνιστώσα της αειφορικής διάστασης της ανάπτυξης, με πυλώνες :

- την προστασία του περιβάλλοντος,
- την υποστήριξη της οικονομικής παραγωγής και της ανάπτυξης, και
- την προσέγγιση του στόχου των βιώσιμων πόλεων.

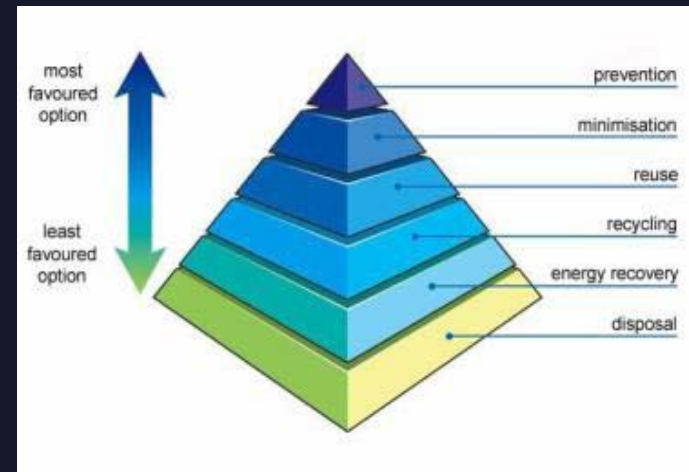

Ευρωπαϊκή στρατηγική - 2

Θεματική Στρατηγική (2008/98/ΕΚ)

- πρόληψη και μείωση
- προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση
- **ανακύκλωση**
- άλλου είδους ανάκτηση π.χ. ανάκτηση ενέργειας, και
- ασφαλή διάθεση

Η ορθή και ολοκληρωμένη διαχείριση στερεών αποβλήτων δεν αποτελεί μόνο αντικείμενο μιας τεχνικής – επιστημονικής διαδικασίας, αλλά επιπλέον πολιτικής και κοινωνικής

Ελληνικό Περιβάλλον διαχείρισης στερεών αποβλήτων - 1

- αύξηση της παραγωγής στερεών αποβλήτων
- καθυστέρηση στην οργάνωση φορέων και δράσεων
- κυριαρχία της ταφής
- περιορισμένος έλεγχος περιβάλλοντος
- ελλείμματα στην άσκηση πολιτικής, κριτήριο του πολιτικού κόστους

Αντανάκλαση του καταναλωτικού μοντέλου κοινωνίας και ανάπτυξης

Έλλειμμα κοινωνικής κουλτούρας και σεβασμού του δημόσιου χώρου

Ελληνικό Περιβάλλον διαχείρισης στερεών αποβλήτων - 2

Στο μεγαλύτερο τμήμα της χώρας :

- κατασκευή έργων υγειονομικής ταφής
- εφαρμογή προγραμμάτων εναλλακτικής διαχείρισης και ανακύκλωσης
- δημιουργία ΦοΔΣΑ

Τιμολογιακή πολιτική : Θα υπάρχει κόστος στη διαχείριση απορριμμάτων ?

Ελληνικό Περιβάλλον διαχείρισης στερεών αποβλήτων - 3

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

- ΚΥΑ 50910/03 : εθνικός και περιφερειακός σχεδιασμός για ασφαλικά αποβλήτων
- Ν. 2939/01 : ανακύκλωση συσκευασιών και ειδικών ρευμάτων αποβλήτων

«εκτός διαχείρισης»

Βιομηχανικά και γενικά Επαγγελματικά απόβλητα, Ιλείς, Επικίνδυνα, Νοσοκομειακά, Αδρανή – Μπάζα, Αγροτικά, Κτηνοτροφικά

«Ευθύνη του παραγωγού»

ή

«Κοινή ευθύνη για το περιβάλλον»

Πολιτική διαχείρισης στερεών αποβλήτων - 1

Ένα σύγχρονο σύστημα διαχείρισης στερεών αποβλήτων πρέπει να είναι **περιβαλλοντικά αποτελεσματικό, οικονομικά εφικτό και κοινωνικά αποδεκτό.**

- προτεραιότητα στις προσπάθειες μείωσης και ανακύκλωσης στερεών αποβλήτων
- υποχρέωση ανάπτυξης προγραμμάτων πρόληψης παραγωγής στερεών αποβλήτων
- νέοι – φιλόδοξοι στόχοι ανάκτησης στις πρώτες ύλες και στην ενέργεια
- προσαρμογή στις τοπικές συνθήκες

Πολιτική διαχείρισης στερεών αποβλήτων - 2

Πρόσθετοι άξονες εθνικής και περιφερειακής στρατηγικής

- ανάπτυξη και οργάνωση δικτύου εγκαταστάσεων διαχείρισης αποβλήτων
- αποκατάσταση του περιβάλλοντος από τη σημειακή και διάχυτη διάθεση αποβλήτων και η διακοπή των απορρίψεων
- εκσυγχρονισμός των υποδομών και των μέσων διαχείρισης στερεών αποβλήτων και περιορισμός των αστικών οχλήσεων
- δημιουργία δομών, υψηλής τεχνογνωσίας, για την παρακολούθηση της διαχείρισης όλων των σ.α., στο πλαίσιο των ΦοΔΣΑ
- ανάπτυξη περιβαλλοντικής συνείδησης και ευθύνης μέσα από ισχυρές και μόνιμες δράσεις δημοσιότητας και εκπαίδευσης

Πρόταση αναθεώρησης θεσμικού πλαισίου - 1

Η εθνική στρατηγική, το θεσμικό πλαίσιο, ο εθνικός και οι περιφερειακοί σχεδιασμοί αλλά και οι προδιαγραφές των μονάδων να κατηγοριοποιούνται με βάση την οδηγία 99/31, δηλαδή :

- επικίνδυνα σα,
- μη επικίνδυνα σα και
- αδρανή σα.

Η πολιτεία και η αυτοδιοίκηση (ΦοΔΣΑ) πρέπει να αναλάβουν τις κεντρικές πρωτοβουλίες προώθησης των έργων, ιδιαίτερα για το κλάσμα επικινδύνων σα.

Νομοθετικό πλαίσιο για τα ΑΕΚΚ

Πρόταση αναθεώρησης θεσμικού πλαισίου - 2

Περιφερειακός σχεδιασμός

- αναβάθμιση της συμμετοχής των ΟΤΑ και των ΦοΔΣΑ
- διαχείριση όλων των στερεών αποβλήτων
- ουσιαστική περιφερειακότητα και διανομαρχιακή συνεργασία
- ενοποίηση γεωγραφικών ενοτήτων και συνεκμετάλλευση μονάδων επεξεργασίας
- παρατηρητήριο διαχείρισης σ.α. – Περιφερειακός ΦοΔΣΑ

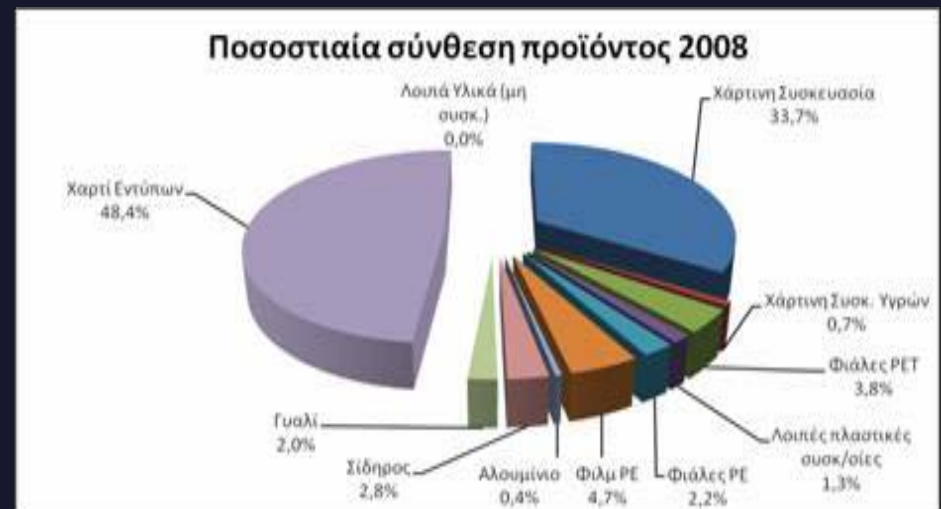
Πρόληψη και μείωση των παραγόμενων αποβλήτων

- εθνικό σχέδιο και αλλαγές στη λειτουργία της αγοράς
- οικονομικά εργαλεία επιβράβευσης βέλτιστων πρακτικών
- τιμολογιακή πολιτική με πρόσθετο τέλος ταφής
- διαλογή στην πηγή οργανικού κλάσματος
- διαλογή σε επίπεδο ΟΤΑ και επαναχρησιμοποίηση ειδικών κλασμάτων
- αξιοποίηση κλάσματος ογκωδών και αδρανών από τα ΑΣΑ

Ανάπτυξη της ανακύκλωσης και της επαναχρησιμοποίησης

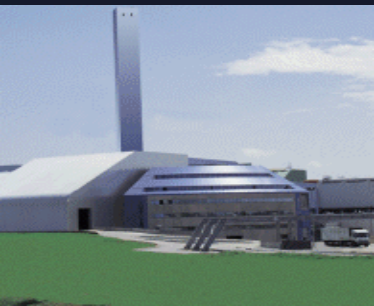
- ενοποίηση και τυποποίηση συστημάτων ανακύκλωσης στους ΟΤΑ
- αξιοποίηση των ΣΣΕΔ προς όφελος των πολιτών και των ΟΤΑ
- αξιοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων (ΚΔΑΥ, κα)
- ανάπτυξη ανακύκλωσης στα ΑΕΚΚ

Επίτευξη ποιοτικών και ποσοτικών στόχων για επεξεργασία αποβλήτων και εκτροπή από την ταφή

- Προώθηση κεντρικών έργων επεξεργασίας στην Κεντρική Μακεδονία, για όλα τα μη επικίνδυνα σ.α.
- Διανομαρχιακή συνεργασία σε επίπεδο μονάδων επεξεργασίας , αναθεώρηση ΠΕΣΔΑ
- Αξιολόγηση του συνδυασμού μεθόδων και μονάδων επεξεργασίας με συνυπολογισμό του εξωτερικού περιβαλλοντικού κόστους και των νέων συνθηκών της κλιματικής κρίσης
- Προώθηση έργων επεξεργασίας των κατασκευαστικών αποβλήτων σε όλους τους νομούς, με αποκατάσταση τραυματισμένου ανάγλυφου και με πρωτοβουλία της αυτοδιοίκησης

Χρηματοδότηση έργων στερεών αποβλήτων

- Ενίσχυση Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων
- Αξιοποίηση ΕΣΠΑ
- Επαναξιολόγηση των ΣΔΙΤ με βάση τις προτάσεις του ΤΕΕ/ΤΚΜ
- Διασφάλιση συμβολαίων προώθησης δευτερογενών προϊόντων
- Διασφάλιση της κατασκευής ολοκληρωμένων έργων
- Δημόσια διαχείριση των μονάδων και έλεγχος του κόστους επεξεργασίας – εξυπηρέτησης

Υγειονομική ταφή και αποκατάσταση χώρων διάθεσης αποβλήτων

- Αλλαγή χωροθέτησης ΧΥΤ και Μονάδας Ημαθίας
- Νέα κύτταρα ΧΥΤΑ Μαυροράχης
- Επιτάχυνση ΣΜΑ ΒΔ Θεσσαλονίκης και αξιοποίηση της δυναμικότητας του ΣΜΑ Φοίνικα
- Αποκατάσταση ΧΤΑ Ταγαράδων και περιβαλλοντική παρακολούθηση
- Αποκατάσταση – απορρύπανση χώρων απόρριψης βιομηχανικών σα
- Περιορισμός - Διακοπή της προσωρινής αποθήκευσης επικινδύνων σα εντός των επιχειρήσεων και αποκατάσταση των υφιστάμενων

Εκσυγχρονισμός των μέσων διαχείρισης και περιορισμός των οχλήσεων

- Εκσυγχρονισμός των μέσων αποθήκευσης
- Δημιουργία πάρκων ανακύκλωσης και κέντρων συλλογής ειδικών αποβλήτων ανά συνοικία
- Δημιουργία δικτύου συλλογής αδρανών κατασκευαστικών αποβλήτων στους ΟΤΑ

Για τη βελτίωση της συλλογής και για την αξιοποίηση του στόλου και του εξοπλισμού των ΟΤΑ απαραίτητη είναι η κατασκευή των Σταθμών Μεταφόρτωσης, κύρια του Βορειοδυτικού Πολεοδομικού Θεσσαλονίκης και η αξιοποίηση της πλήρους δυναμικότητας του ΣΜΑ Φοίνικα.

Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων

- Επιχειρησιακή οργάνωση για τη διαχείριση των σα σε όλα τα επίπεδα
- Παραγωγή και διάδοση τεχνογνωσίας
- Οικονομία κλίμακας και συνένωση – συνεργασία ΦοΔΣΑ

Κρίσιμοι άξονες λειτουργίας ΦοΔΣΑ

- τιμολογιακή πολιτική,
- ενημέρωση – πληροφόρηση – συμμετοχή των πολιτών και των παραγωγών
- δημιουργία βάσης δεδομένων για τα ποσοτικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά της διαχείρισης των σα

Κυρίαρχος στόχος : Αξιοπιστία, Διαφάνεια, Ενημέρωση

Συνολική Ποσότητα Εισερχομένων Ανακυκλώσιμων Υλικών

